

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ภาษาไทยเป็นภาษาหนึ่งในตระกูลภาษาไท-กะได (Tai-Kadai) ซึ่งเป็นภาษาคำโดด และเป็นภาษาวรรณยุกต์ ตระกูลภาษานี้ประกอบด้วยตระกูลย่อย 2 ตระกูลคือตระกูลไท และตระกูลกะได ตัวอย่างภาษาตระกูลไท เช่น ภาษาไทย ลาว ผู้ไท ไทลื้อ ฯลฯ ตระกูลกะได เช่น เกลาว (Kelao) ลี (Li) ลาตี (Lati) ลักกะ (Laqua) เป็นต้น มีการเรียงคำในประโยคแบบ

ประธาน-กริยา-กรรม เช่น ฉันทิน-ข้าว

ภาษาจีนเป็นภาษาหนึ่งในตระกูลภาษาจีน-ทิเบต (Sino-Tibetan) ซึ่งเป็นภาษาคำโดด และเป็นภาษาวรรณยุกต์ แบ่งเป็น 2 ตระกูลย่อยได้แก่ ตระกูลจีนและตระกูลทิเบต-พม่า การเรียงคำในประโยคของภาษาตระกูลนี้มี 2 แบบ คือ

1. แบบประธาน-กริยา-กรรม เช่นตัวอย่างภาษาจีน

wǒ chī fàn

ฉัน กิน ข้าว

2. แบบประธาน-กรรม-กริยา เช่นในภาษาพม่า (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2540, หน้า

38) เช่นตัวอย่างภาษาพม่า

jamr tmin sa

ฉัน ข้าว กิน

(Zhang, สัมภาษณ์, 23 สิงหาคม 2547)

นอกจากนี้ ภาษาตระกูลไท-กะไดและภาษาตระกูลจีน-ทิเบตมีความคล้ายคลึงกัน คือ มีการใช้คำลักษณนาม ตัวอย่างเช่น

ภาษาไทย แมว สอง ตัว

ภาษาจีน liang zhi mao
(สอง ตัว แมว)

ดังที่กล่าวมา สามารถสรุปได้ว่า ภาษาไทยกับภาษาจีนมีความคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ มีโครงสร้างของประโยคที่มีการเรียงแบบ ประธาน-กริยา-กรรม (Subject - Verb - Object) เป็นภาษาคำโดด มีเสียงวรรณยุกต์ และที่สำคัญคือมีการใช้คำลักษณนาม

คำลักษณนามหมายถึง คำนามที่แสดงลักษณะของสิ่งต่าง ๆ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, หน้า 1001) ภาษาไทยและภาษาจีนต่างก็มีการใช้คำลักษณนามเป็นจำนวนมาก ทั้งยังมีโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของคำลักษณนามที่แน่นอน โดยเฉพาะโครงสร้างนามวลีบอกจำนวน ภาษาในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สามารถจำแนกออกเป็น 2 แบบ คือ

แบบจีน (Chinese type) ได้แก่ ภาษาจีนและภาษาเวียดนาม เป็นต้น มีโครงสร้าง คือ
คำบอกจำนวน + คำลักษณนาม + คำนาม (numeral + classifier + noun) เช่นตัวอย่าง

ภาษาจีน

liang + zhi + mao

(สอง + ตัว + แมว)

แบบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asian type) ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาพม่า เป็นต้น มีโครงสร้างคือ

คำนาม + คำบอกจำนวน + คำลักษณนาม (noun + numeral + classifier) เช่นตัวอย่าง

ภาษาไทย

แมว + สอง + ตัว

(Jones, 1970, p. 3 อ้างถึงใน สิริวงษ์ หงษ์สุวรรณ, 2540, หน้า 1)

เนื่องจากเหตุผลต่าง ๆ ดังที่กล่าวข้างบนนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่า คำลักษณนามในภาษาไทย และภาษาจีนเป็นเรื่องที่น่าสนใจศึกษา แม้จะมีผู้ที่ได้ศึกษาวิจัยในเรื่องนี้แล้ว คือสุนทรี ชัยสถาผล (2543)ซึ่ง ทำวิทยานิพนธ์เรื่องการศึกษาเปรียบเทียบคำลักษณนามในภาษาจีนกลางกับภาษาไทย

โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาคำลักษณนามที่ปรากฏใน โครงสร้างนามวลีและกริยาวลี และได้
ศึกษาวิเคราะห์ประเภทคำลักษณนามโดยพิจารณาคำลักษณนามจากหน้าที่ทางไวยากรณ์ ผู้วิจัย
สังเกตเห็นว่าการศึกษาในแง่มุมดังกล่าวเป็นมุมมองหนึ่งที่จะศึกษาคำลักษณนามในภาษาจีนกลาง
แต่คำลักษณนามในภาษาไทยและภาษาจีนนั้นยังมีมุมมองอื่นที่น่าสนใจศึกษาอีกมาก เช่น ศึกษา
ในเรื่องการเปรียบเทียบการใช้คำลักษณนามในภาษาไทยและภาษาจีน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบคำลักษณนามในภาษาไทยและภาษา
จีนกลาง ซึ่งเป็นตัวแทนของภาษาจีนทั่วประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา การวิเคราะห์ วิธี
การใช้คำลักษณนามในภาษาไทยและภาษาจีน โดยใช้วิธีพรรณนาวิเคราะห์และยกตัวอย่างประกอบ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้คำลักษณนามในภาษาไทยและภาษาจีนกลาง
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบเกณฑ์การจำแนกสิ่งของในภาษาไทยและภาษาจีนกลาง

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านข้อมูล

1. ศึกษาคำลักษณนามในภาษาไทยจากหนังสือ ลักษณนาม ฉบับ

ราชบัณฑิตยสถาน(แก้ไขเพิ่มเติม) (2546) ทั้งหมด 95 คำโดยไม่ศึกษาคำลักษณนามต่อไปนี้

- 1.1 คำลักษณนามที่ใช้กับคำราชาศัพท์

- 1.2 คำลักษณนามที่ใช้กับคำโบราณ

ได้แก่คำที่มีคำย่อในวงเล็บหน้าบทนิยามว่า“(โบ)” และ“(เลิก)”

- 1.3 คำลักษณนามที่ใช้เฉพาะในคำประพันธ์

ได้แก่คำที่มีคำย่อในวงเล็บหน้าบทนิยามว่า “(วรรณ)” และ “(กลอน)”

1.4 คำลักษณนามที่ซ้ำรูปกับคำนาม มี 2 ประเภท ได้แก่ ซ้ำรูปทั้งหมด เช่น ห้อง 2 ห้อง และซ้ำรูปบางส่วน เช่น โรงเรียน 4 โรง

1.5 คำลักษณนามที่มีตัวอย่างในหนังสือดังกล่าวว่าใช้กับคำนามเพียงคำเดียว เช่น ฟอง ใช้กับไข่ เป็นต้น

2. ศึกษาคำลักษณนามในภาษาจีนเฉพาะที่ใช้ในปัจจุบันโดยรวบรวมจาก พจนานุกรมภาษาจีนกลางปัจจุบัน 现代汉语词典 xiàn dài hàn yǔ cí diǎn ของ 中国社会科学院语言研究所词典编辑室 zhōng guó shè huì kē xué yuàn yǔ yán yán jiū suǒ cí diǎn biān jí shì (2002) ทั้งหมด 138 คำโดยไม่ศึกษาคำลักษณนามต่อไปนี้

2.1 คำลักษณนามที่ใช้กับคำโบราณ

2.2 คำลักษณนามที่เป็นภาษาถิ่น

2.3 คำลักษณนามที่ใช้เฉพาะในคำประพันธ์

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. ศึกษาวิธีการใช้คำลักษณนามในภาษาไทย
2. ศึกษาวิธีการใช้คำลักษณนามในภาษาจีน
3. ศึกษาเปรียบเทียบเกณฑ์จำแนกคำลักษณนามในภาษาไทยและภาษาจีน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขั้นสำรวจและรวบรวมข้อมูล
 - 1.1 สำรวจเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภาษาไทยและภาษาจีน
 - 1.2 รวบรวมและทำรายการคำลักษณนามในภาษาไทย
 - 1.3 รวบรวมและทำรายการคำลักษณนามในภาษาจีน
2. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล
 - 2.1 วิเคราะห์การใช้คำลักษณนามในภาษาไทย

2.2 วิเคราะห์การใช้คำลักษณนามในภาษาจีน

2.3 ศึกษาเปรียบเทียบเกณฑ์การจำแนกสิ่งของในภาษาไทยและภาษาจีน

3. ขั้นสรุปและรายงานการวิจัย

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะโดยใช้วิธีพรรณนาวิเคราะห์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างการใช้คำลักษณนามในภาษาไทยและภาษาจีน ทำให้สามารถนำไปใช้ให้เหมาะสม
2. เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ศึกษาและค้นคว้าเกี่ยวกับลักษณนามภาษาไทยและภาษาจีน
3. เป็นประโยชน์ต่อครูที่สอนภาษาจีนในเรื่องคำลักษณนามแก่นักเรียนไทยและครูที่สอนภาษาไทยในเรื่องคำลักษณนามแก่นักเรียนจีน
4. เป็นประโยชน์ต่อชาวไทยที่ศึกษาคำลักษณนามภาษาจีนและชาวจีนที่ศึกษาคำลักษณนามภาษาไทย

ข้อตกลงเบื้องต้น

ในบทวิเคราะห์ จะให้นิยามลักษณนามในภาษาไทยโดยอ้างอิงจากพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546) และจะอ้างอิงที่มาไว้ในวงเล็บ เช่น

คู่ ‘ลักษณนามหมายถึงของที่มีลักษณะเป็น ๒’ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, หน้า 255)

ในกรณีที่ไม่มีพจนานุกรมศัพท์ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ผู้วิจัยจะใช้วิธีเทียบเคียงกับคำที่ใกล้เคียง และปรับปรุงให้เหมาะสม โดยไม่อ้างอิงไว้ในวงเล็บ

ส่วนลักษณนามในภาษาจีน จะแปลจากพจนานุกรมภาษาจีนกลางปัจจุบัน 现代汉语词典 xiàn dài hàn yǔ cí diǎn และจะอ้างอิงไว้ในวงเล็บ เช่น

发 fā ‘ใช้กับกระสุนปืนโดยทั่วไป’ (zhōng guó shè huì kē xué yuàn yǔ yán yán jiū suǒ cí diǎn biān jí shì, 2002, หน้า 337)

ในกรณีที่ไม่พบคำนิยามศัพท์ในพจนานุกรมภาษาจีนกลางปัจจุบัน ผู้วิจัยจะได้ให้นิยามเองตามความเหมาะสมและตามที่มีใช้จริงในภาษาโดยจะไม่อ้างอิงในวงเล็บ

ตัวอย่างทั้งหมดในบทที่ 2 นำมาจากหนังสือ ลักษณะนาม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (แก้ไขเพิ่มเติม) (2546)

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคำลักษณะนามในภาษาไทย

พระยาอุปทิศศิลปสาร (2539, หน้า 72-76) กล่าวถึงคำลักษณะนามว่า ลักษณะนามคือ คำนามที่ใช้บอกลักษณะของ सामानยนามอีกทีหนึ่ง เช่น คำเรียกพระว่า ‘รูป’ เรียกสัตว์ว่า ‘ตัว’ เรียกเรือว่า ‘ลำ’ เป็นต้น เหล่านี้เรียกว่า ‘ลักษณะนาม’ ตามธรรมเนียม सामानยนามในภาษาไทย จะเอา คำวิเศษณ์บางชนิดมาประกอบเข้าข้างท้ายห้วนๆว่า พระสอง ม้าสาม เรือเดียว ฯลฯ ดังนี้ไม่ได้ ต้องมีคำนามอีกจำพวกหนึ่งมาประกอบท้ายคำวิเศษณ์เหล่านี้ จึงจะได้ความสมบูรณ์ ลักษณะนามสามารถแบ่งได้เป็น 6 ประเภท กล่าวคือ ลักษณะนามบอกชนิด เช่น คำว่า ‘พระองค์’ ‘รูป’ ‘คน’ ‘คน’ ‘เชือก’ ‘เรือน’ ‘เล่ม’ ลักษณะนามบอกหมวดหมู่ เช่น คำว่า ‘กอง’ ‘พวก’ ‘คณะ’ ‘หมู่’ ‘โรง’ ‘ชุด’ ‘ฝูง’ ‘หมวด’ ‘วง’ ‘ดับ’ ลักษณะนามที่บอกสถานะ เช่น คำว่า ‘วง’ ‘หลัง’ ‘แผ่น’ ‘ผืน’ ‘แถบ’ ‘บาน’ ‘ลูก’ ‘แท่ง’ ‘ก้อน’ ‘คัน’ ลักษณะนามบอกจำนวนและมาตรา เช่น คำว่า ‘คู่’ ‘โหล’ ลักษณะนามบอกอาการ เช่น คำว่า ‘จีบ’ ‘มวน’ ‘มัด’ ‘พับ’ ‘ม้วน’ ‘กำ’ ‘กลุ่ม’ ลักษณะนามซ้ำชื่อ กล่าวคือ सामานยนามบางคำ ที่ไม่ต้องการบอกลักษณะข้างบนนี้ เมื่อจะใช้กับคำวิเศษณ์เช่นนั้น ต้องเอาคำ सामานยนามเดิมนั้นเองมาใช้เป็นลักษณะนามประกอบคำวิเศษณ์นั้น ๆ เช่น ประเทศ สอง ประเทศ เมือง สอง เมือง ดังนี้ เป็นต้น คำ सामานยนามที่ซ้ำกับชื่อข้างหน้า คือ ประเทศ เมือง นั้นเรียกว่า ลักษณะนามเหมือนกัน

กำชัย ทองหล่อ (2540, หน้า 215-217) กล่าวถึงคำลักษณนามว่า ลักษณนาม คือคำนามที่ทำหน้าที่ประกอบนามอื่น เพื่อแสดงรูปลักษณะ ขนาด หรือประมาณของนามนั้นให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น รถ 1 คัน คน 1 คน คำที่ใช้เป็นลักษณนามนั้น อาจจะเป็นคำที่ซ้ำกับคำนามข้างหน้าก็ได้ เช่น คน 2 คน จังหวัด 3 จังหวัด หรือจะใช้คำอื่นที่แสดงรูปลักษณะของนามข้างหน้าโดยเฉพาะก็ได้ เช่น ฤกษ์ 1 รูป แหวน 1 วง หนังสือ 5 เล่ม

บรรจบ พันธุเมธา (2544, หน้า 160-167) กล่าวถึงคำลักษณนามว่า ลักษณนาม คือคำที่กำหนดขึ้นใช้ไว้ท้ายคำคุณศัพท์บอกจำนวนนับหรือประมาณ (บางทีไว้ข้างหน้าก็มีและขยายคำคุณศัพท์อื่นอันได้แก่ นี้นั้น โน้น ก็มี) เพื่อขยายคำนามข้างหน้าบอกรูปลักษณะและชนิดหรือประเภทของคำที่อยู่ข้างหน้าคำบอกจำนวนนับไปพร้อมกัน ช่วยทำให้คำที่มีหลายความหมายมีความหมายชัดเจน เช่น กา 3 ใบ กับ กา 3 ตัว นับเป็นประโยชน์อีกอย่างหนึ่งของลักษณนาม นอกจากนี้แล้ว ยังได้กล่าวถึงหน้าที่ของลักษณนามกล่าวคือ 1. มากับคำบอกประมาณหรือบอกจำนวนนับ หรือบางทีเป็นคำคุณศัพท์บอกความเฉพาะเจาะจง นี้นั้น โน้น ซึ่งอาจมาข้างหน้าหรือข้างหลังก็ได้ 2. บอกลักษณะของคำนาม ๆ ว่า เป็นสิ่งมีชีวิต หรือไม่มีชีวิต รูปลักษณะเป็นอย่างไร ทั้งลักษณะใหญ่ ลักษณะย่อย 3. เน้นความ โดยเฉพาะเมื่อมากับคำ นี้นั้น โน้น เช่น เลือดตัวนั้นสวย 4. แทนนามได้อย่างสรรพนาม เช่น พูดถึงนักศึกษาคนไหน คนนั้น ใจละ คน (นั้น) เป็นลักษณนามแทนนักศึกษา

ลักษณนามอาจจำแนกได้ตามรูปลักษณะและคุณสมบัติของสิ่งต่าง ๆ ที่ลักษณนามไปขยาย ดังนี้ คือ

ประเภทที่ใช้กับสิ่งมีชีวิต ได้แก่ คน และสัตว์

ประเภทย่อย สำหรับคน

คำสามัญ

คน (2-3 คน) นาย (คำร่วจ 2 นาย) หมู่ (3 หมู่)

คำพิเศษ

องค์ (ภิกษุ พระพุทธรูป เจ้านาย) พระองค์ (เจ้านาย)

ประเภทย่อย สำหรับสัตว์

คำสามัญ

ตัว (สัตว์ทุกชนิด) เชือก (จำเพาะช้าง)

คำที่เป็นกลุ่มเป็นหมู่

โจลง (จำเพาะช้าง) ผู่ง (สัตว์) กรอก (ลูกสัตว์ที่ออกมาคราวหนึ่ง ๆ)

ประเภทที่ใช้กับสิ่งไม่มีชีวิต ได้แก่

ลักษณะนามสำหรับสิ่งที่มีลักษณะกลม เช่น ลูก (ผลไม้ ลูกบอล ฯลฯ) หัว (หัวพีชีมี เฝือก
มัน ฯลฯ)

ลักษณะนามสำหรับสิ่งที่มีลักษณะเล็กลาว เช่น สาย (ถนน สายสร้อย เข็มขัด ฯลฯ) เส้น
(ผม ไหม ด้าย ขน เชือก ฯลฯ)

ลักษณะนามสำหรับสิ่งที่มีลักษณะแบนเป็นแผ่น เช่น แผ่น (กระดาษ) ชื้น (ผ้า)

ลักษณะนามสำหรับสิ่งที่มีลักษณะเป็นดอก เช่น ดอก (ดอกไม้ ทองหยิบ รูป ดอกไม้ไฟ)

ลักษณะนามสำหรับสิ่งที่มีลักษณะเป็นต้น เช่น ต้น (ต้นไม้ พุ่ม เสา)

ลักษณะนามสำหรับสิ่งที่มีลักษณะหน่อเป็นกอ เช่น หน่อ (หน่อไม้ หน่อกล้วย หน่อกล้วย
ไม้) กอ (กอไผ่ กอบัว)

ลักษณะนามสำหรับสิ่งที่มีลักษณะอื่น ๆ นอกจากนี้ เช่น หลั่ง (เรือน มุ้ง) เล่ม (เกวียน
เทียน หนังสือ มืด) เรือน (นาฬิกา) ลำ (เรือ)

ลักษณะนามบอกมาตราชั่ง ตวง วัด นับ มีหลายลักษณะด้วยกัน กล่าวคือ

ที่บอกน้ำหนัก เช่น หาบ ชั่ง ชีด กรัม ปอนด์ กิโล

ที่บอกปริมาตร จำนวนบรรจุ เช่น ขวด แก้ว หม้อ ถ้วย ชาม

ที่บอกความกว้าง ยาว สูง เช่น นิ้ว คืบ วา ศอก ฟุต

ที่เป็นมาตราเงิน เช่น เซ่น สตางค์ บาท สลึง หน่วย ลิบ ร้อย รูปี

วิจิตร ภาณุพงศ์ (2522, หน้า 67-68) ได้กล่าวถึงคำลักษณนามไว้ว่า หมวด

คำลักษณนาม ในการกำหนดคำหมวดนี้ เราอาจจะใช้กรอบประโยคทดสอบ 6 ตำแหน่ง ดังนี้ คือ

(7) นาม _____ กริยากรรมย่อย นี้ กริยากรรม แล้ว

คำใดก็ตามที่ไม่ใช่คำนาม ซึ่งอาจจะปรากฏในตำแหน่งช่องว่างของกรอบประโยคทดสอบนี้ได้เรียกว่า คำลักษณนาม

ตัวอย่าง มีด เล่ม เล็ก นี้อันนี้ แล้ว

บ้าน หลัง เก้า นี้อันนี้ ช่อม แล้ว

คำลักษณนามอาจจะมีรูปเดียวกันกับคำนาม หรืออาจมีรูปแตกต่างจากคำนามก็ได้

ตัวอย่าง คน 2 คน หนังสือ 2 เล่ม

นิ้ว 2 นิ้ว เก้าอี้ 2 ตัว

คำว่า คน นิ้ว ในตัวอย่างนี้ คำแรกเป็นคำนาม คำหลังเป็นคำลักษณนามและมีรูป

เดียวกัน ส่วนคำว่า เล่ม ตัว เป็นคำลักษณนามที่มีรูปแตกต่างจากคำนามที่ปรากฏด้วย

คำนามบางคำเมื่อใช้กับคำลักษณนามที่มีรูปเดียวกันจะมีความหมายแตกต่างจากเมื่อ

ใช้กับคำลักษณนามที่มีรูปต่างกัน

ตัวอย่าง บ้าน 2 บ้าน ในประโยค (ก) เขามีบ้าน 2 บ้าน

บ้าน 2 หลัง ในประโยค (ข) เขามีบ้าน 2 หลัง

คำว่า เขา ในที่นี้มักจะหมายถึงผู้ชาย และคำว่า บ้าน ที่เป็นคำนามในประโยค (ก) หมายถึง

ถึง ตัวบ้าน และภรรยา และถ้ามีลูกก็รวมลูกด้วย ส่วน คำว่า บ้าน ในประโยค (ข) หมายถึงเฉพาะ

ตัวบ้านอย่างเดียว

คำลักษณนามในภาษาไทยอาจจะใช้ในความหมายว่า “หนึ่ง” ได้ในตัวของมันเอง ใน 2

กรณี คือ

กรณีที่มีคำลักษณนามตามหลังคำนามชนิดเดียว เช่น

ขอมีดเล่มซี (= มีด 1 เล่ม)

เขามือสี่ผืนหมอนใบ (= มือ 1 ผืน , หมอน 1 ใบ)

กรณีที่มีคำนำหน้าจำนวน อยู่ระหว่างคำนามกับคำลักษณนาม เช่น

ขอมีดสักเล่มซี (= มีดสัก 1 เล่ม)

เขากินข้าวตั้งหม้อ (= ข้าวตั้ง 1 หม้อ)

นพวรรณ พันธุเมธา (2527, หน้า 23-29) เรียกคำลักษณนามว่า คำแยกประเภท และ

อธิบายว่า คำแยกประเภทสะท้อนให้เห็นว่าคนไทยใช้อะไรเป็นเกณฑ์ในการรวบรวมบางสิ่งบางอย่างเข้าด้วยกัน หรือแยกออกจากกัน สิ่งต่าง ๆ ในโลกนั้นเราแบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ และใช้คำแยกประเภทดังนี้

1. คน ใช้คำแยกประเภทตามฐานะในสังคม ได้แก่ พระองค์ องค์ รูป คน
2. สัตว์ ใช้คำแยกประเภทคำเดียว คือ คำว่า ตัว ยกเว้นช้าง ซึ่งเราอาจจะถือเป็นสัตว์

พิเศษอย่างใดอย่างหนึ่ง ใช้คำแยกประเภทว่า เชือก

3. สิ่งไม่มีชีวิตมักใช้คำแยกประเภทตามรูปร่างของสิ่งนั้น
4. อนุมูล อันได้แก่ เปรด อสุรกาย ยักษ์ ผี ใช้คำแยกประเภท ว่า ตน
5. สิ่งที่เป็นนามธรรม ใช้คำแยกประเภทว่า ข้อ ประการ ฯลฯ คำแยกประเภทที่ใช้กับสิ่ง

ไม่มีชีวิตนั้นมากมาย เราอาจกล่าวถึงเป็น 2 ประเภท ดังนี้

5.1 คำแยกประเภทที่ใช้กับสิ่งที่อยู่ลำพัง

5.1.1 จำแนกตามตามรูปร่างลักษณะของสิ่งนั้น เช่น

ดวง เป็นคำแยกประเภทสำหรับสิ่งที่มีลักษณะกลม เช่น ดวงจันทร์

ดวงอาทิตย์ รอยเปื้อน

สาย เป็นคำแยกประเภทสำหรับสิ่งที่มีลักษณะยาว เช่น ถนน แม่น้ำ

สายสร้อย

ตัว ใช้กับสิ่งที่มีแขนหรือขา เช่น เสื้อ ก้าวี เดียง

พับ ใช้กับสิ่งที่พับไว้ เช่น ผ้า

5.1.2 จำแนกตามชนิด เช่น

อย่าง ชนิด ประเภท ข้อ เป็นคำแยกประเภทที่ใช้ทั่วไป

แง่ เลา ปั้น เป็นคำแยกประเภทที่ใช้เฉพาะกับสิ่งสิ่งเดียว

5.1.3 จำแนกตามมาตราวัด เช่น

นาที ชั่วโมง วัน เดือน เป็นคำแยกประเภทเพื่อบอกเวลา

เมตร ฟุต ไมล์ โยชน์ เป็นคำแยกประเภทเพื่อบอกความ

ยาวหรือความสูง

5.2 คำแยกประเภทที่ใช้กับสิ่งที่อยู่ร่วมกัน

5.2.1 จำแนกตามลักษณะของสิ่งที่อยู่ร่วมกันนั้น เช่น พวง เครือ หวี

ข้อ ฯลฯ

5.2.2 จำแนกตามมาตราวัด หรือสิ่งที่บรรจุ เช่น

น้ำ	3	แก้ว	น้ำ	3	แกลลอน
-----	---	------	-----	---	--------

ขนม	1	ห่อ	ขนม	1	ถาด
-----	---	-----	-----	---	-----

ข้าว	1	กระป๋อง	ข้าว	1	กิโลกรัม
------	---	---------	------	---	----------

5.2.3 จำแนกตามชนิด เช่น

โหล เป็นคำแยกประเภทใช้เรียกข้างที่อยู่ร่วมกันจำนวนหนึ่ง

ครอก เป็นคำแยกประเภทใช้เรียกลูกสัตว์ที่ออกมาคราวหนึ่ง ๆ

นอกจากจะใช้ขยายคำนามแล้ว คำแยกประเภทอาจใช้ขยายคำกริยาก็ได้ สามารถจำแนก

ได้ดังนี้

1. จำแนกตามชนิด เช่น นิคพูดอย่างดี

2. จำแนกตามช่วงเวลาหรือระยะทางที่ทำอาการนั้น เช่น เขาหลับ 1 คืน

เขาเดิน 1 ก้าว

3. จำแนกตามครั้งที่ทำอาการนั้น เช่น เขาทำ 2 หน

แม่ตีลูก 2 ที

4. จำแนกตามมาตราวัด เช่น บ่อลึก 40 ฟุต

ผากว้าง 60 นิ้ว

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคำลักษณนามในภาษาจีน

จาง เซียง ชวิน (Zhang Xiang Qun, 1995, p. 13-42) กล่าวว่าไว้ว่า หากจะจำแนกประเภท
สิ่งของแล้ว จำเป็นต้องมีหลักการในการจัดแบ่ง หลักการที่ต่างกันจะสามารถจำแนกประเภทได้
หลากหลายต่างกันออกไป การจำแนกประเภทของคำลักษณนามก็เช่นเดียวกัน หากเราใช้มุมมอง
หรือหลักการที่ต่างกันออกไปมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาแยกประเภท ก็จะสามารถแบ่ง
คำลักษณนามออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. เมื่อพิจารณาจากหน่วยที่แสดงจำนวนปริมาณจะสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท
คือ คำลักษณนามที่เป็นหน่วยมาตราต่าง ๆ และคำลักษณนามที่ไม่ใช่หน่วยมาตรา ดังนี้

1.1 คำลักษณนามที่เป็นหน่วยมาตราต่าง ๆ คือคำลักษณนามที่แสดงมาตราในการ
ชั่ง ตวง วัด หน่วยวัดต่าง ๆ เช่น chī (ฟุต) liǎng (ตำลึง) เป็นต้น หน่วยมาตราในการวัดเหล่านี้ใช้ในการ
การวัดความยาว ปริมาตร น้ำหนัก ส่วนความมากน้อยของจำนวนปริมาณนั้นจะมีมาตรากำหนดที่
ชัดเจนแน่นอน

1.2 คำลักษณนามที่ไม่ใช่หน่วยมาตรา หมายถึงหน่วยที่ไม่ได้แสดงมาตราใด ๆ
สามารถแบ่งเป็น 2 ประเภทย่อย คือ ประเภทย่อยแบบแรก เช่น gè (อัน) méi (ชิ้น) tiáo (สาย เส้น)
tóu (ตัว) zhāng (แผ่น) bǎi (ด้าม) เป็นต้น คำประเภทนี้เป็นลักษณะพิเศษของภาษาทางซีกโลกตะ
วันออก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาษาจีนกลาง คำลักษณนามมีบทบาทหลักคือการนับปริมาณจำนวน
ของสิ่งของและกริยา ส่วนประเภทย่อยที่สองเช่น wǎn (ชาม) bēi (แก้ว) dī (หยด) biàn (รอบ)

เป็นต้น เป็นประเภทที่มีใช้กันในภาษาของชนิดต่าง ๆ ภาษาอินโดยูโรเปียนจะจัดคำประเภทนี้ไว้ในหมวดคำนาม ไม่ได้จัดให้เป็นหมวดคำลักษณนาม เนื่องจากหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำเหล่านี้กับคำนามมีความหมายเหมือนกัน ในภาษาจีนกลางนั้นบ้างก็จัดให้คำข้างต้นเหล่านี้เป็นคำลักษณนาม บ้างก็จัดให้เป็นคำที่มีหลายหน้าที่ คือเป็นได้ทั้งคำนาม คำกริยา และคำลักษณนาม บทบาทของคำเหล่านี้จะใช้ในการนับจำนวนและปริมาณ

2. เมื่อพิจารณาจากจำนวนหน่วยคำที่มาประกอบว่าเป็นคำเดียว หรือคำประสม จะแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

- 2.1 คำลักษณนามที่ประกอบจากหน่วยที่วัดปริมาณเพียงหน่วยเดียว เช่น zhi (ข้าง ตัว ใบ) dǎn (พวง) เป็นต้น
- 2.2 คำลักษณนามที่ประกอบจากหน่วยที่วัดปริมาณสองคำมารวมกันเป็นคำเดียว เช่น jià cǐ (เที่ยวบิน)

3. เมื่อพิจารณาจากหน้าที่ทางไวยากรณ์ จะสามารถแบ่งได้ดังนี้

- 3.1 คำลักษณนามที่ใช้กับคำนาม เรียกว่า wùliàng cí คำประเภทนี้จะคล้ายกับคำคุณศัพท์ เพราะใช้วางไว้หน้าคำนาม เพื่อทำหน้าที่ประกอบกับคำนาม
- 3.2 คำลักษณนามที่ใช้กับคำกริยา เรียกว่า dòngliàng cí คำประเภทนี้มีบทบาทคล้ายคำวิเศษณ์ เพราะใช้เติมหลังคำกริยาเสมอ เพื่อทำหน้าที่ขยายความหรืออธิบายเพิ่มเติม

4. เมื่อพิจารณาจากที่มาของคำและพัฒนาการการเปลี่ยนแปลงทางความหมายของคำจะสามารถแบ่งได้ดังนี้

- 4.1 คำลักษณนามที่เป็นคำเฉพาะ (zhuān yòng liàng cí) แบ่งได้เป็น 2 ประเภทย่อย คือ คำที่ใช้กับคำนาม เช่น zhī (ข้าง ตัว) zhū (ต้น) céng (ชั้น) zuò (หลัง) เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีคำลักษณนามที่ใช้แสดงจำนวนที่นับไม่ได้ เช่น xiē (บ้าง) diǎn (เล็กน้อย) เป็นต้น ส่วนประเภทย่อยแบบที่ 2 คือคำที่ใช้กับคำกริยา คำประเภทนี้มีไม่มากนัก เช่น cì (ครั้ง คราว) tàng (รอบ) huí (หน) เป็นต้น

4.2 คำลักษณนามที่มาจากคำประเภทอื่น (jiè yòng liàngcí) แบ่งได้เป็น 2

ประเภทย่อย คือ คำที่ใช้กับคำนาม เช่น kǒu (คน บ่อ ตัว) kuài (ชิ้น อัน ก้อน) gāng (อ่าง โอ่ง) píng (ขวด) gǎn (ไม้) เป็นต้น ส่วนใหญ่เป็นคำนามที่ยืมมาใช้เป็นคำลักษณนามที่ใช้ประกอบคำนามที่ต่างประเภทกัน นอกจากนี้ที่มาจากคำคุณศัพท์ก็มีเช่นกัน ตัวอย่างเช่น fāng (อัน) qǔ (บท) เป็นต้น ส่วนคำกริยาที่ยืมมาใช้เป็นคำลักษณนามแล้วใช้กับคำนามก็มี เช่น juǎn (ม้วน) zhāng (แผ่น) shù (มัด) เป็นต้น ส่วนประเภทย่อยที่ 2 คือ คำที่ใช้กับคำกริยา เช่น yǎn (ตา) miàn (ผืน แผ่น) jiǎo (เท้า) เป็นต้น ตัวอย่างเช่น kàn yī yǎn (มองดูด้วยตาหนึ่ง) jiàn yī miàn (พบหน้าหนึ่ง) wī yī jiǎo (เตะด้วยเท้าที่หนึ่ง)

5. เมื่อพิจารณาจากบทบาทในการแสดงสุนทรียภาพทางภาษาแล้ว จะสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ

5.1 แสดงลักษณะ เช่น tiáo (เส้น สาย) miàn (ผืน แผ่น) piàn (ชิ้น แผ่น) duǒ

(ดอก) เป็นต้น

5.2 แสดงความรู้สึก เช่น wèi (ท่าน) wō (รัง ดอก) bāng (กลุ่ม พวก) เป็นต้น

ลวี ชูเซียง (Lu Shu Xiang, 1982, p. 18) ได้แบ่งประเภทคำลักษณนามเป็นประเภทต่างๆ

ดังนี้

1. มาตรการวัดต่าง ๆ เช่น chī (ฟุต) cùn (นิ้ว) shēng (หน่วยดวงวัดระบบลิตร) jīn (ชั่ง)

liǎng (ตำลึง)

2. คำที่ยืมมาจากชื่อเครื่องมือเครื่องใช้ เช่น bēi (แก้ว) zhuō (โต๊ะ) dāo (มีด) tái

(เครื่อง) chuáng (ผืน) dài (ถุง)

3. คำยืมมาจากคำกริยา เช่น duì (กอง) kǔn (มัด) bǎ (กำ) เป็นต้น

4. หน่วยแสดงจำนวนรวม เช่น shuāng (คู่) fù (คู่) duì (คู่) dào (ชุด) เป็นต้น

5. หน่วยที่มีความสัมพันธ์กับเวลา เช่น cháng (รอบ) dùn (มือ)

6. ใช้ลักษณะบางส่วนของสิ่งนั้นมาเรียก เช่น tóu (ตัว) kǒu (คน, ตัว) miàn (ใบ, ผืน)

7. ใช้ลักษณะโดยรวมของสิ่งนั้น ๆ มาเรียก เช่น gēn (ก้าน, เถ่ง) tiáo (เส้น, สาย) kuài (จิ้น) piàn (แผ่น) zhī (ด้น) duǒ (ดอก)

8. คำที่ใช้ได้โดยทั่วไป เช่น gè (อัน คน) wèi (คน ท่าน) เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำลักษณนาม

ศรินทิพย์ สติรศิลป์ (2529) ศึกษาเรื่อง คำลักษณนามในภาษาลำหู่ (มูเซอคำ) : การวิเคราะห์ตามแนววรรณศาสตร์ ผลการวิเคราะห์แสดงว่า คำลักษณนามในภาษานี้แบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ตามเกณฑ์รูปคำ เกณฑ์การเกิดร่วมกับคำบอกจำนวน และเกณฑ์การเกิดร่วมกับคำนาม เมื่อจำแนกตามเกณฑ์รูปคำ คำลักษณนามหน่วยคำเดียวมีจำนวนมากที่สุดถึง 193 คำ ขณะที่คำลักษณนามสี่หน่วยคำมีเพียงคำเดียว ที่เหลือเป็นคำลักษณนามสองหน่วยคำ 154 คำ และสามหน่วยคำ 38 คำ เมื่อจำแนกตามเกณฑ์การเกิดร่วมกับคำบอกจำนวน คำลักษณนามที่เกิดร่วมกับคำบอกจำนวน te เป็นกลุ่มคำลักษณนามที่มีลักษณะพิเศษต่างหากจากคำลักษณนามอื่น ๆ การเกิดร่วมของนามและลักษณนามนั้นมีเงื่อนไขว่าคำทั้งสองประเภทที่เกิดร่วมกัน จะต้องมีความหมายสอดคล้องกันและเนื่องจากเงื่อนไขนี้มีความเคร่งครัดไม่เท่ากันสำหรับลักษณนามทุกคำ จึงนำไปใช้เป็นเกณฑ์ในการจำแนกคำลักษณนามออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีเงื่อนไขเคร่งครัดและกลุ่มที่มีเงื่อนไขไม่เคร่งครัดในการเกิดร่วมกับคำนาม ลักษณนามซ้ำรูปนามและลักษณนามเฉพาะอยู่ในกลุ่มแรก ขณะที่ลักษณนามบอกประเภท ลักษณนามหน่วยวัด และลักษณนามกลางอยู่ในกลุ่มหลัง นอกจากนี้แล้วงานวิจัยเรื่องนี้ยังได้แสดงให้เห็นเงื่อนไขการเกิดร่วมของลักษณนามและนามไว้ด้วยในรูปของลักษณะบ่งการเกิดร่วม

นันทา กลิ่นมณี (2532) ศึกษาเรื่อง คำลักษณนามในภาษาเมี่ยน ผู้วิจัยได้รวบรวมคำลักษณนามในภาษาเมี่ยนและแสดงเงื่อนไขการเกิดร่วมระหว่างคำลักษณนามกับคำนามที่รวบรวมได้ คำลักษณนามในภาษาเมี่ยนสามารถจำแนกออกเป็นประเภทย่อยด้วยเกณฑ์ทางความหมายได้ 5 ประเภท คือ ลักษณนามนับหน่วย ลักษณนามแสดงส่วนย่อย ลักษณนามแสดงกลุ่ม ลักษณนามหน่วยวัด และลักษณนามประเภท ลักษณนามแต่ละประเภทให้ภาพของสิ่งที่คำนามอ้างถึงในแง่มุม

ที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ลักษณะนามนับหน่วย ใช้จำแนกนับสิ่งที่คำนามอ้างถึงเป็นหน่วย ๆ
 ลักษณะนามแสดงส่วนย่อยใช้แสดงส่วนย่อยส่วนแบ่ง หรือส่วนประกอบของสิ่งที่คำนามอ้างถึง
 ลักษณะนามแสดงกลุ่ม ใช้แสดงการรวมกลุ่มของสิ่งที่คำนามอ้างถึง ลักษณะนามหน่วยวัดใช้แสดงค่า
 ที่ได้จากการวัดคุณสมบัติของสิ่งที่คำนามอ้างถึงลักษณะนามประเภทใช้จำแนกนับสิ่งที่คำนามอ้างถึง
 ออกเป็นประเภท แบบ อย่าง หรือชนิด ลักษณะนามประเภทใหญ่ดังกล่าวสามารถจำแนกออกเป็น
 ประเภทย่อย ที่มีความสัมพันธ์ลดหลั่นกันเป็นระบบซึ่งแสดงได้ด้วยแผนภูมิต้นไม้ นอกจากนี้แล้ว
 ผู้วิจัยยังได้กำหนดอรรถลักษณะสำหรับแต่ละประเภทของคำลักษณะนาม และคัดเลือกเฉพาะอรรถ
 ลักษณะที่จำแนกลักษณะนามคำหนึ่งออกจากลักษณะนามอีกคำหนึ่งมาแสดงเป็นชุดอรรถลักษณะ
 สำหรับลักษณะนามแต่ละคำ อรรถลักษณะดังกล่าวประกอบด้วย อรรถลักษณะที่แสดงประเภทใหญ่สุด
 ของคำลักษณะนาม อรรถลักษณะที่แสดงความหมายเฉพาะของคำลักษณะนาม และอรรถลักษณะของ
 คำนามที่เกิดร่วมกับคำลักษณะนามนั้น ๆ หรือเรียกว่าลักษณะบ่งการเกิดร่วมกันเอง

สิริวงษ์ หงษ์สุวรรณ (2540) ศึกษาเรื่อง คำลักษณะนามในภาษาไทยและภาษาเวียดนาม
 ซึ่งได้ศึกษาคำลักษณะนามในโครงสร้างนามวลีบอกจำนวน เพื่อวิเคราะห์อรรถลักษณะของคำ
 ลักษณะนามและจำแนกกลุ่มคำลักษณะนาม รวมทั้งได้ศึกษาเปรียบเทียบโลกทัศน์ของผู้พูดภาษาไทย
 และภาษาเวียดนามที่สะท้อนให้เห็นจากการใช้คำลักษณะนาม วิธีการที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ
 การวิเคราะห์อรรถลักษณะ โดยกำหนดขอบเขตการวิเคราะห์คำลักษณะนามเดี่ยวเฉพาะที่เป็นคำ
 ลักษณะนามแท้ทุกประเภทในภาษาพูดและภาษาเขียน ทั้งภาษาที่ใช้ทั่วไปและภาษาที่ใช้เฉพาะ
 ผลการศึกษาพบว่า คำลักษณะนามแท้ในภาษาไทยและภาษาเวียดนามมีการจำแนกกลุ่มแตกต่างกัน
 กล่าวคือ คำลักษณะนามในภาษาไทยจำแนกได้ 3 กลุ่ม คือ คำลักษณะนามที่แสดงส่วนของร่างกาย
 คำลักษณะนามที่แสดงการรับรู้ และคำลักษณะนามที่แสดงความรู้สึก รวบรวมได้ทั้งหมด 73 คำ
 ปรากฏร่วมกับอรรถลักษณะทั้งหมด 52 อรรถลักษณะ ส่วนคำลักษณะนามในภาษาเวียดนามจำแนกได้
 5 กลุ่ม คือ คำลักษณะนามที่แสดงส่วนของร่างกาย คำลักษณะนามที่แสดงการรับรู้ คำลักษณะนามที่
 แสดงความรู้สึก คำลักษณะนามที่แสดงความเปรียบเทียบบุคลาธิษฐาน และคำลักษณะนามที่แสดง

ความเปรียบแบบอุปลักษณ์ รวบรวมได้ทั้งหมด 74 คำ ปรากฏร่วมกับอรรถลักษณะทั้งหมด 70 อรรถลักษณะ นอกจากนี้ อรรถลักษณะที่นำมาเป็นเกณฑ์ในการจำแนกกลุ่มคำลักษณนามของภาษาไทยและภาษาเวียดนามพบว่ามีความคล้ายคลึงกัน อรรถลักษณะดังกล่าวได้แก่ อรรถลักษณะของสิ่งที่มีมาแต่เดิม อรรถลักษณะที่แสดงการรับรู้โดยประสาทสัมผัส อรรถลักษณะที่แสดงหน้าที่ และอรรถลักษณะที่แสดงลักษณะพิเศษ จากการวิเคราะห์อรรถลักษณะต่าง ๆ ของคำลักษณนาม ยังพบด้วยว่าอรรถลักษณะเด่นที่สุดของคำลักษณนามแต่ละประเภทรันั้น แสดงให้เห็นว่า ผู้พูดภาษาไทยและภาษาเวียดนามจะเลือกใช้คำลักษณนามกับคำนามประเภทต่าง ๆ ตามเกณฑ์และเงื่อนไขทางวัฒนธรรมที่แต่ละภาษากำหนด เกณฑ์ต่าง ๆ ดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นโลกทัศน์ที่เหมือนกันและแตกต่างกันของผู้พูดทั้งสองภาษา

สุนทรี ชัยสถาผล (2543) ศึกษาเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบคำลักษณนามในภาษาจีนกลางกับภาษาไทย โดยศึกษาคำลักษณนามที่ปรากฏในโครงสร้างนามวลีและกริยาวลี ด้วยการวิเคราะห์ประเภทคำลักษณนาม และศึกษาลักษณะการปรากฏร่วมกับคำบอกจำนวนของคำลักษณนามในภาษาจีนกลาง รวมทั้งได้ศึกษาเปรียบเทียบกับคำลักษณนามในภาษาไทย ผลการศึกษาพบว่า เมื่อพิจารณาจากหน้าที่ทางไวยากรณ์แล้ว คำลักษณนามในภาษาจีนกลางสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ คำลักษณนามที่ใช้ประกอบกับคำนาม และคำลักษณนามที่ใช้ประกอบกับคำกริยา ในภาษาจีนกลางนั้น คำลักษณนามไม่สามารถนำมาใช้ตามลำพังตัวเดียวโดดๆ ได้ จำเป็นต้องใช้ประกอบกับคำอื่น ๆ คำที่ปรากฏการใช้ร่วมมากที่สุด คือคำบอกจำนวน จากการศึกษาพบว่า การปรากฏร่วมกับคำบอกจำนวนของคำลักษณนามในภาษาจีนกลางทั้งสองประเภทข้างต้นสามารถวิเคราะห์ได้เป็น 2 ประเด็นหลักคือ คำบอกจำนวนที่ปรากฏร่วมได้นั้นมีไม่จำกัด และคำบอกจำนวนที่ปรากฏร่วมได้นั้นมีจำกัด นอกจากนี้เมื่อนำคำลักษณนามในภาษาจีนกลางมาเปรียบเทียบกับภาษาไทยแล้ว พบว่าตำแหน่งที่ปรากฏใน โครงสร้างนามวลีและกริยาวลีของทั้งสองภาษามีความแตกต่างกัน เมื่อวิเคราะห์แล้ว พบว่า คำลักษณนามบางประเภทพบในทั้งสองภาษา บางประเภทพบเฉพาะในภาษาใดภาษาหนึ่งเท่านั้น ในส่วนของการศึกษาลักษณะการปรากฏร่วมกับคำ

บอกจำนวน พบว่าในภาษาจีนกลางคำบอกจำนวนสามารถปรากฏร่วมกับคำลักษณนามได้สองลักษณะดังที่กล่าวไว้ในข้างต้น ในขณะที่ภาษาไทยคำบอกจำนวนสามารถปรากฏร่วมกับคำลักษณนามได้ไม่จำกัด

กัทิมมา วัฒนะประเสริฐ (2526) ศึกษาเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบคำลักษณนามในภาษาเชียงใหม่กับภาษากรุงเทพฯ ทำให้เห็นลักษณะที่เหมือนและต่างกันของคำลักษณนามในภาษาถิ่นทั้งสอง ผลการวิจัยพบว่า คำลักษณนามของภาษาเชียงใหม่ และภาษากรุงเทพฯ ต่างใช้จำแนกสิ่งต่างๆตามลักษณะหรือประเภท ตามทัศนะของคนเชียงใหม่และคนกรุงเทพฯ ซึ่งมีทั้งที่เหมือนและต่างกันดูตำแหน่งของคำลักษณนามในภาษาถิ่นทั้งสอง จะอยู่ในส่วนที่ขยายคำนามในนามวลี และอยู่ในส่วนที่ขยายคำกริยาในกริยวลี นอกจากนี้แล้ว ยังทำให้เห็นลักษณะที่เหมือนและต่างกันในการใช้คำลักษณนามของภาษาเชียงใหม่และภาษากรุงเทพฯ กล่าวคือ ในด้านความเหมือนคือประเภทที่ใช้คำลักษณนามคำเดียวกันกับสิ่งชนิดเดียวกัน ส่วนในด้านความต่างกันคือ ใช้คำลักษณนามคนละคำกับสิ่งชนิดเดียวกัน ใช้คำลักษณนามคำเดียวกันกับสิ่งต่างชนิดกัน และใช้คำลักษณนามทั้งที่เป็นคนละคำ และคำเดียวกันกับสิ่งต่างชนิดกัน

บัวหลวง วงศ์ภักดี (2528) ศึกษาเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบคำลักษณนามในสมัยสุโขทัย สมัยอยุธยาและสมัยปัจจุบัน ซึ่งได้ศึกษาเรื่องคำลักษณนามที่มีใช้ในสมัยสุโขทัยและสมัยอยุธยา โดยศึกษาเปรียบเทียบกับสมัยปัจจุบันทั้งในส่วนที่เหมือนและแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า

1. คำลักษณนามที่ปรากฏในสมัยสุโขทัยสมัยอยุธยาและสมัยปัจจุบันมีที่มาเหมือนกันทั้งสามสมัยคือมาจากคำนามและคำกริยา คำลักษณนามที่มาจากคำนามมีรูปเดียวกับคำนามที่ใช้ร่วมด้วยหรือมีรูปแตกต่างออกไป

2. คำลักษณนามที่มีใช้ในสมัยสุโขทัย สมัยอยุธยาและสมัยปัจจุบันมีลักษณะการใช้เหมือนกันทั้งสามสมัยคือ ใช้ประกอบกับคำนามและคำกริยา แต่คำลักษณนามที่มีใช้ในแต่ละสมัยนั้นจะเหมือนและแตกต่างกันคือ บางคำมีใช้ทั้งสามสมัย บางคำมีใช้ในสมัยสุโขทัยแต่ไม่มีใช้ในสมัยปัจจุบัน บางคำมีใช้ในสมัยอยุธยาแต่ไม่มีใช้ในสมัยสุโขทัยกับสมัยปัจจุบัน หรือบางคำมีใช้ใน

สมัยสุโขทัยกับสมัยอยุธยาแต่ไม่มีใช้ในสมัยปัจจุบัน

3. คำลักษณนามที่ปรากฏในสมัยสุโขทัย สมัยอยุธยาและสมัยปัจจุบันมีลักษณะการปรากฏร่วมกับคำนามหรือคำกริยาได้ 3 ลักษณะเหมือนกันทั้ง 3 สมัย คือคำลักษณนามคำหนึ่งปรากฏร่วมกับคำนามหรือคำกริยาได้คำหนึ่ง คำลักษณนามคำหนึ่งปรากฏร่วมกับคำนามหรือคำกริยาได้หลายคำ คำลักษณนามหลายคำปรากฏร่วมกับคำนามหรือคำกริยาคำเดียวกัน

สุรางศรี ทะนงศักดิ์สกุล (2533) ศึกษาเรื่อง คำลักษณนามในสมัยรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 1-8 ซึ่งได้ศึกษาเรื่องคำลักษณนามว่า ในสมัยรัตนโกสินทร์ ตั้งแต่รัชกาลที่ 1-8 มีคำลักษณนามอะไรบ้าง และใช้อย่างไร และคำลักษณนามเหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ไปอย่างไร ผลการวิจัยพบว่า คำลักษณนามในสมัยรัตนโกสินทร์ตั้งแต่รัชกาลที่ 1-8 มี 494 คำ จำแนกเป็นคำลักษณนามทั่วไป และคำลักษณนามที่ได้จากมาตราและการประมาณ คำลักษณนามทั้ง 2 ประเภทนี้ปรากฏใช้กับทั้งนามและกริยา คำลักษณนามในสมัยรัตนโกสินทร์ตั้งแต่รัชกาลที่ 1-8 สามารถแบ่งได้เป็น 3 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 สมัยรัชกาลที่ 1 - รัชกาลที่ 3, ช่วงที่ 2 สมัยรัชกาลที่ 4- รัชกาลที่ 6 และช่วงที่ 3 สมัยรัชกาลที่ 7 - รัชกาลที่ 8 คำลักษณนามที่มีใช้ในสมัยรัชกาลที่ 1 - รัชกาลที่ 3 แต่ไม่ปรากฏข้อมูลในสมัยรัชกาลที่ 4 - รัชกาลที่ 8 มีจำนวน 63 คำ คำลักษณนามที่มีใช้ในสมัยรัชกาลที่ 4 - รัชกาลที่ 6 แต่ไม่ปรากฏข้อมูลในสมัยรัชกาลที่ 1-รัชกาลที่ 3 และรัชกาลที่ 7 - รัชกาลที่ 8 มีจำนวน 92 คำ คำลักษณนามที่มีใช้ในสมัยรัชกาลที่ 7 - รัชกาลที่ 8 แต่ไม่ปรากฏข้อมูลในสมัยรัชกาลที่ 1 - รัชกาลที่ 6 มีจำนวน 123 คำ คำลักษณนามที่มีใช้ในสมัยรัชกาลที่ 1 - รัชกาลที่ 6 แต่ไม่ปรากฏข้อมูลในสมัยรัชกาลที่ 7 - รัชกาลที่ 8 มีจำนวน 47 คำ คำลักษณนามที่มีใช้ในสมัยรัชกาลที่ 4 - รัชกาลที่ 8 แต่ไม่ปรากฏข้อมูลในสมัยรัชกาลที่ 1 - รัชกาลที่ 3 มีจำนวน 52 คำ คำลักษณนามที่มีใช้ในสมัยรัชกาลที่ 1-รัชกาลที่ 3 และรัชกาลที่ 7 - รัชกาลที่ 8 แต่ไม่ปรากฏข้อมูลในสมัยรัชกาลที่ 4 - รัชกาลที่ 6 มีจำนวน 16 คำ และคำลักษณนามที่มีใช้ทั้ง 3 สมัยมีจำนวน 92 คำ การใช้คำลักษณนามกับคำนามบางคำในแต่ละสมัยมีการเปลี่ยนแปลงไป

นฤมล จันทรสุทวรงค์ (2528) ศึกษาเรื่อง ลักษณะนามในภาษาไทยโคราชที่บ้านบึงทับ
 ปรารงค์ตำบลกระโทก อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งได้ศึกษาการใช้คำลักษณะนามในภาษา
 ไทยโคราชซึ่งพูดที่หมู่บ้านบึงทับปรารงค์ ตำบลกระโทก อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา เพื่อค
 วาคำลักษณะนามที่ใช้ในหมู่บ้านดังกล่าวมีอะไรบ้าง มีความหมายอย่างไร และใช้แตกต่างกันหรือไม่
 อย่างไรในผู้พูดภาษาไทยโคราชที่มีอายุและอาชีพต่างกัน ผลการวิเคราะห์แสดงว่า คำลักษณะนาม
 ในภาษาไทยโคราชที่ใช้ในหมู่บ้านดังกล่าวสามารถแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ตามอรรถลักษณะ
 ที่สำคัญได้ 10 ประเภท ซึ่งแตกต่างกันตามอรรถลักษณะ เช่น มีชีวิต ไม่มีชีวิต เป็นอวัยวะ เป็นพาหนะ
 และมีรูปทรงกลม มีรูปยาว เป็นต้น สำหรับการใช้คำลักษณะนามพบว่า จำนวนคำลักษณะนาม และ
 การปรากฏร่วมกับคำนามของคำลักษณะนามในผู้พูดที่มีอายุและอาชีพต่างกัน มีความแตกต่างกัน
 นอกจากนั้น ผู้วิจัยยังพบว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้มีการใช้คำลักษณะนามแตกต่างกันไป ได้แก่ การ
 มองวัตถุต่างมิติกันของผู้พูดภาษา การเปลี่ยนแปลงในตัวภาษาไทยโคราชเอง และผลของการที่
 ภาษาไทยโคราชสัมผัสกับภาษาไทยกลาง